

Hitalapú közösségszervezés Salvadorban

2022/2

Közösségszervezők és közösségi vezetők a salvadori katolikus egyház égisze alatt dolgoznak a társadalmi igazságosságért. Közép-amerikai példa a hitalapú közösségszervezésre.

Öt napos tanulmányúton vehettem részt a Faith In Action International hitalapú közösségszervező szervezet szervezésében. A nagy utazás előtt tartottam a salvadori szükségállapottól és volt bennem egy csepp félelem is, de a kíváncsiságom ennél sokkal nagyobb volt. A delegáció tagjai között európai, afrikai, haiti, közép-amerikai és az Egyesült Államok több államából jöttek közösségszervezők. A Faith in Action (Cselekvő Hit), első nevén PICO (Pacific Institute for Community Organization) szervezetet 1972-ben alapította John Bauman jezsuita szerzetespap, aki paptársaival együtt a II. Vatikáni Zsinat eredményeit szeretne volna átültetni a gyakorlatba, és a 60-as években Saul Alinskyval való találkozása után szomszédsági közösségszervező, közösségfejlesztő programokat indítottak Oaklandben, Kaliforniában.

John Bauman

A kezdetek óta sokat változott a szomszédsági közösségszervezésből kiinduló modell. A nemzetközi szervezetépítés feladatát ma Gordon Whitman végzi. A Salvadorban tapasztalható országos szervezés számomra felszabadító erejű volt, a hétköznapi átlagembert érintő, valós problémák, elérhető megoldások, értékközösség, hit, remény és szeretet jellemezte. Ráadásul alkalmasnak tűnik a magyar demokrácia újraszervezésére is.. Alberto Velazquez a COFOA (Hívő Közösségek Közösen Cselekszenek) szervezet vezetője, aki a II Vatikáni Zsinatban megfogalmazott négy alappillérre építi a mozgalmat: 1. emberi méltóság 2. közösség 3. szolidaritás 4. szubszidiaritás. A szervezet jelmondata: *Mi vagyunk a COFOA*. A 1300 helyi kiscsoportjuk rendszeresen találkozó tagjait vezetőknak nevezik, folyamatosan képzik őket, akik maguk is vezetőként mutatkoznak be. A helyi közösségi vezetők folyamatos képzést kapnak, a COFOA 15 éves működése alatt 42 képzési anyagot dolgozott ki számukra.

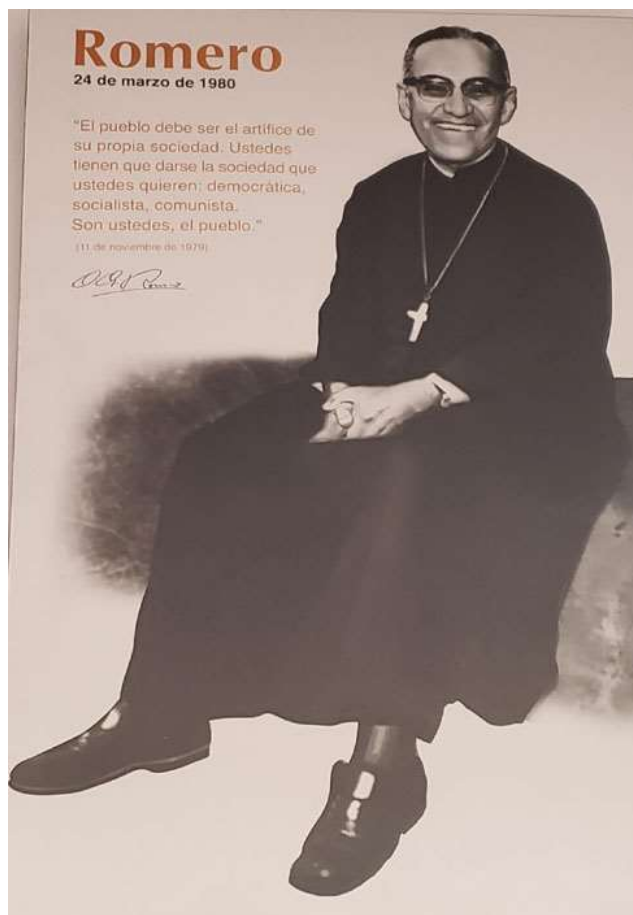
Közösségi vezetők

A képzéseken túl, rendszeres terepen való jelenléttel 24 közösségszervező, az őket segítő területi vezetők és a központi iroda munkatársai támogatják munkájukat.

Többségben nők a szervezők

Tizenöt éve kezdték el ezt a munkát, a Katolikus Egyházon belül Oscar Romero 2019-ben szentté avatott mártír püspök szellemi öröksége adja a szervezet legitimációját. Amikor a klérus támogatását kérik, akkor valójában egy-egy bátor püspök áll igazán melléjük, Bolegnos püspök írja alá a beadványaikat, s ez sokat jelent szervezet tagjainak. A szervezői találkozók a Jezsuita Egyetem nagyelődőjében, és egyházi helyiségekben valósulnak meg. A legtöbb helyi gyülekezet úgy járul hozzá a szervezet működéséhez, hogy helyet biztosít a rendszeres találkozási alkalmaknak és tagságuk között átfedés van, valamint osztoznak a vízió, mely a katolikus egyház társadalmi tanítására épül. A helyi papok időnként részt vesznek a találkozók, a kezdő imákat és énekeket legtöbb esetben a közösségi vezetők vezetik. A klérus bevonásának eszköze lehet, ha az énekekbe, imákba áldó misékbe, vagy miséken a könyörgések alatt a klérus papi szerepében, funkciójában támogathatja a szervezetet.

Oscar Romero a püspök, aki a néppel járt

Salvador hívó közösségei otlétem alatt a kormány egyik közigazgatási épülete előtt tartottak békés gyűlést. Az önkormányzatok hivatalnokai és tisztségviselői azzal utasítják el a szükségleteiket (ivóvíz, iskolaépítés, útkarbantartás) hogy a központosított források miatt nincs rá pénzük. Ezért szerte az országból 1300 kisközösségből küldöttek érkeztek a fővárosba, hogy követeljék a források elosztását a helyi önkormányzatok felé, hogy az adóbevétel valóban az állampolgárok javát szolgálja. Az hivatal munkatársai szünnapot rendeltek el, nem nyitottak ajtót. A közösség tagjai várják a kormány reakcióját. Másnap minden országos napilap címlapján a COFOA megmozdulása volt a vezércikk.

Címlapon a COFOA

Szent Oscar Romero mártír püspökről elnevezett híres katedrálisban vettünk részt szentmisén Zacatecolucaban, La Paz térségében, ahol a COFOA 2008. június 21-én megszületett. Nagyon tetszett, hogy a magyar szokásokhoz képest egy kicsit fesztelenebbül tudtak mozogni az emberek mise közben a katedrálisban, ráadásul erős hangosítás volt, így a kisgyerekek jelenléte nem volt zavaró. Mise után a szervezetet patronáló Bolaños püspök vendégei voltunk, a Caritas központjában találkoztunk.

A püspök úr arról beszélt, hogy 300 év gyarmati múlt után fel kell szabadítani az emberek lelkét, mert magukévá tették az elnyomók által rájuk kényszerített magatartásmintákat. Még mindig van feladat abban, hogy a katolikus egyház társadalmi tanításával megismerkedjenek az emberek és komolyan vegyék, hogy minden ember Isten képére teremtett, hogy az emberi méltóság együtt jár a méltó lakáskörülményekkel és a tiszta vízhez való hozzáféréshez való joggal. Az embereknek vannak állampolgári jogaik, és ha egy közösség együttműködő és jól szervezett tagjaiként lépnek fel, akkor a hatóságokkal és a hivatali személyekkel, a választott vezetőkkel szemben nem koldusokként állnak, hanem jogaikkal tisztában levő választópolgárokként, akik számon kérhetik a vezetőiket, ha nem dolgoznak a közösség javán. A püspök úr többször hivatkozott a Laudato si' enciklikára és a szinodális útra, ahogy a pápa a laikus jelenléte az egyházban erősíteni kívánja. Úgy fogalmazott, a COFOA Ferenc pápa megvalósult álma.

Bolaños püspök írja alá a COFOA helyi szervezeteinek összes levelét a helyi közösségek képviselőitől, amit az önkormányzati vezetőknek címeznek a helyi kérdésekben

A COFOA központ udvarán

A püspökkel való beszélgetés után a La Paz régió szervezői és csoportvezetői számoltak be eredményeikről: az egyik csoport elérte, hogy hidat építsenek, a másik iskolát építtetett. A képen látható felszólaló a COFOA arca, egy fiatal édesanya, aki a gyermekei számára akar jobb jövőt építeni.

A COFOA egyik arca

Egy Galilea nevű kisvárosba is elutaztunk, ahol a helyi csoportvezetők elmondták a földtulajdon jog visszaszerzésének a történetét. A Hondurasi háború után 30 évvel ezelőtt földosztás történt. Az emberek kölcsönt vettek fel, vagy egy-egy család összeszedett földtulajdonra való summát, 10-20.000 amerikai dollárt. Az összeget odaadták a vételárként a földmérő, településfejlesztő cégeknek, de nem kapták meg a tulajdoni lapot. Harminc évvel később, a COFOA közösség-szervező módszerével tudták egyesíteni az azonos sérelmet hordozó falubelieket és együtt mentek el a kormánytisztviselőkhöz, hogy végre megkapják a tulajdoni lapokat. Végül mintegy 300.000 család kapta meg jogos jussát.

Közben Haiti, Dél-Afrika, Ruanda, Nigéria, Szlovákia, Guatemala és az USA keresztény közösségeinek szervezővel találkozhattam. A Jezsuita Egyetem nagyelődójában folytatódott a napunk, ahol a COFOA csoportvezetői találkoztak. Régióként beszámoltak arról, hogy milyen ügyekben folyik a közösség-szervezői munka: ivóvíz, úthálózat, közvilágítás, földtulajdonlás és földbérlet a fő területek majdnem minden településen. Megtudtuk, hogy egy hónapban egyszer osztanak ballonokban ivóvizet, a lakosság hatvan százaléka, a többiek maguk gondoskodnak vízről, több „barkács” cég tisztított esővizet árul, aminek nem ellenőrzött a minősége. A COFOA kiscsoportjai egyházi közösségi termekben találkoznak hetente egyszer, jól szervezett közösségeik több ezer fős gyűléseket szerveznek püspökeik áldásával. A szervezet napról napra nő és nagyobb cselekvőképességre, hatalomra tesz szert, ezekben a fontos kérdésekben előrelépések, sikertörténeteik vannak, aktívak a közösség-szervezők rendszeres képzéseiben. Napunk a COFOA irodájában folytatódott, ahol a szervezett fizetett munkatársai mutatták be víziójukat és munkakörüket. Nekem az tetszett a legjobban, ahogy vidéki asszonyokat és földműveseket, egyszerű embereket vezetőnek tekintenek és megadják nekik a tiszteletet és a rendszeres képzési lehetőséget.

Jó példa erre, hogy az irodai takarító munkatárs is kedvet kapott ahhoz, hogy szervező legyen, most munka és család mellett szociális munkás képzésben vesz részt a salvadori Jezsuita Egyetemen.

Kérdeztük, hogy mi a helyzet a bandaháborúval és a kihirdetett szükségállapottal. A közösség-szervezők elmondták, nem érzik magukat veszélyben, egy fiatal közösség-szervező lány pedig ezt mondta, „nem félünk, mert jó ügyet képviselünk, az emberek velünk vannak és az egyház véd bennünket.”

Megtisztelő, hogy megismerhettem azt a munkát, amit szerte a világban emberek szabad elhatározásukból közösségekbe szerveződve együtt egy igazságosabb, békésebb világ érdekében tesznek.

Szerző:

Bolba Márta, Budapesten él, evangélikus lelkészként dolgozik Józsefvárosban, A Mandák-ház vezetője. Az Evangélikus Hittudományi Egyetem Doktor Iskolájában doktorandusz, Jézus társadalmi víziójával foglalkozik. Közösség-szervezőként a Józsefvárosi bérlői érdekvédelmi közösséggel kísérletezi ki a hit alapú közösség-szervezés magyarországi lehetséges útjait. Részt vesz a menekültekkel való szolidaritási civil és egyházi munkában. 2017-ben képviselői kampányában a helyi képviseleti demokráciát beágyazottabbá tevő civil kampányban jelöltként vett részt. Három gyermek édesanyja.